

Niet-werkende werkzoekenden aan het werk in 2010: Wie zijn ze en waar vinden ze werk?

Managementsamenvatting

Oktober 2011

WERKbedrijf

UWV WERKbedrijf helpt werkzoekenden bij het vinden van een baan en werkgevers bij het vervullen van vacatures. Het is van belang om inzicht te hebben in welke groepen werkzoekenden relatief snel aan werk komen. Met andere woorden: in hoeverre wijken succesvolle baanvinders af van de werkzoekenden die nog geen baan vonden? En bij welk soort werkgevers en sectoren vonden zij werk? Deze vragen komen aan bod in het onderzoek *Niet-werkende werkzoekenden aan het werk in 2010*.

Voor dit onderzoek zijn de baan-werkloosheid-baangegevens van 364.000 werkzoekenden geanalyseerd. Deze werkzoekenden hebben zich in 2010 bij UWV Werkbedrijf uitgeschreven, omdat ze werk hadden gevonden. Van de meeste baanvinders (338.000) is ook bekend waar ze hebben gewerkt voor ze werkloos werden.

Baanvinders zijn relatief kort werkloos

Baanvinders vinden na gemiddeld 9 maanden werkloosheid een nieuwe baan. Dit staat in schril contrast met de gemiddelde werkzoekende, die al 2½ jaar werkloos is. Waarom vindt de ene werkzoekende wel snel werk en de ander niet? De baanvinders onderscheiden zich op verschillende punten van degenen die werkloos zijn gebleven. Ze zijn relatief jong en hoger opgeleid.

55-plussers, laagopgeleiden en langdurig werklozen vinden minder snel een baan
De kennis en vaardigheden van deze groepen zijn niet altijd actueel. Het kan ook liggen aan vooroordelen bij werkgevers. Tabel 1 laat zien dat 22 procent van alle niet-werkende werkzoekenden 55 jaar of ouder is, maar slechts 6 procent van de baanvinders in die leeftijdscategorie zitten. Iets dergelijks geldt ook voor laagopgeleiden en langdurig werklozen. Zij zijn ondervertegenwoordigd bij de baanvinders.

Bovendien blijkt dat ongunstige kenmerken voor de kans op werk overlap vertonen, waardoor de kans op een baan verder verkleind wordt. Bijvoorbeeld langdurig werkzoekenden zijn vaker ouder en vaker laagopgeleid.

Tabel 1 Samenstelling NWW-bestand en baanvinders in 2010

	NWW-bestand		baanvinders	
	gemiddeld	aandeel	totaal	aandeel
leeftijd				
tot 45 jaar	391.285	78%	342.289	94%
55-65 jaar	107.319	22%	21.751	6%
opleidingsniveau				
laag	247.864	50%	127.331	35%
middelbaar/hog	250.740	50%	236.709	65%
werkloosheidsduur				
tot 12 maanden	265.692	53%	292.644	80%
12 maanden of meer	232.912	47%	71.396	20%
<i>gemiddeld (mnd)</i>	30,2		8,9	
totaal	498.604	100%	364.040	100%

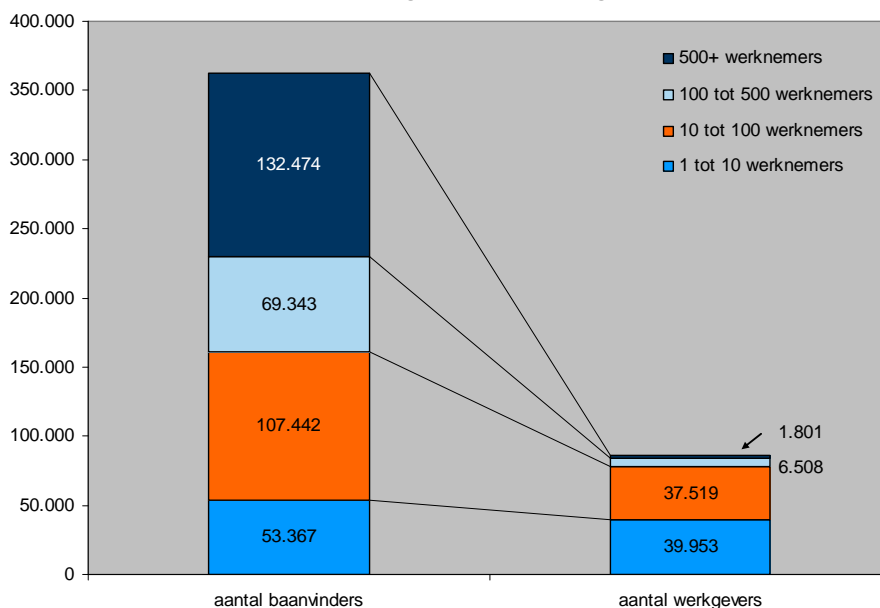
Oudere baanvinders hebben relatief gunstige kenmerken

Ondanks dat ouderen, laagopgeleiden en langdurig werklozen het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, vindt een deel wel werk. De baanvinders binnen deze groepen hebben gunstigere kenmerken dan gemiddeld. Bijvoorbeeld oudere baanvinders zijn vaak hoger opgeleid en de werkloosheidsduur is vaak korter. Hetzelfde geldt voor laagopgeleiden: de laagopgeleide baanvinders zijn jonger en korter werkloos dan de gemiddelde laagopgeleide werkzoekende.

Het gros vindt werk bij een grote werkgever

Tweeëntwintig procent (ofwel 87.000) van alle werkgevers in Nederland heeft één of meer werkzoekenden aangenomen. Meer dan een derde van alle baanvinders (132.000) vond werk bij bedrijven met 500 of meer werknemers. Het gaat om 1.800 grote bedrijven, dat is slechts 0,5 procent van alle bedrijven in Nederland. Bijna alle grote bedrijven namen één of meer werkzoekenden in dienst.

Figuur 1 Baanvinders en werkgevers met baanvinders in dienst naar personeelsomvang van de werkgever

Baanvinders passen in profiel van personeel werkgever

Als we de werkgevers die werkzoekenden in dienst hebben genomen, vergelijken met de gemiddelde werkgever, dan blijkt het volgende:

- Werkzoekenden vinden vooral werk bij bedrijven met een relatief laag loonniveau. De baanvinders verdienen ook minder dan de gemiddelde werknemer.
- Werkzoekenden komen vooral terecht bij werkgevers met veel arbeidscontracten voor bepaalde tijd. Werkzoekenden krijgen zelf meestal ook een tijdelijk contract.

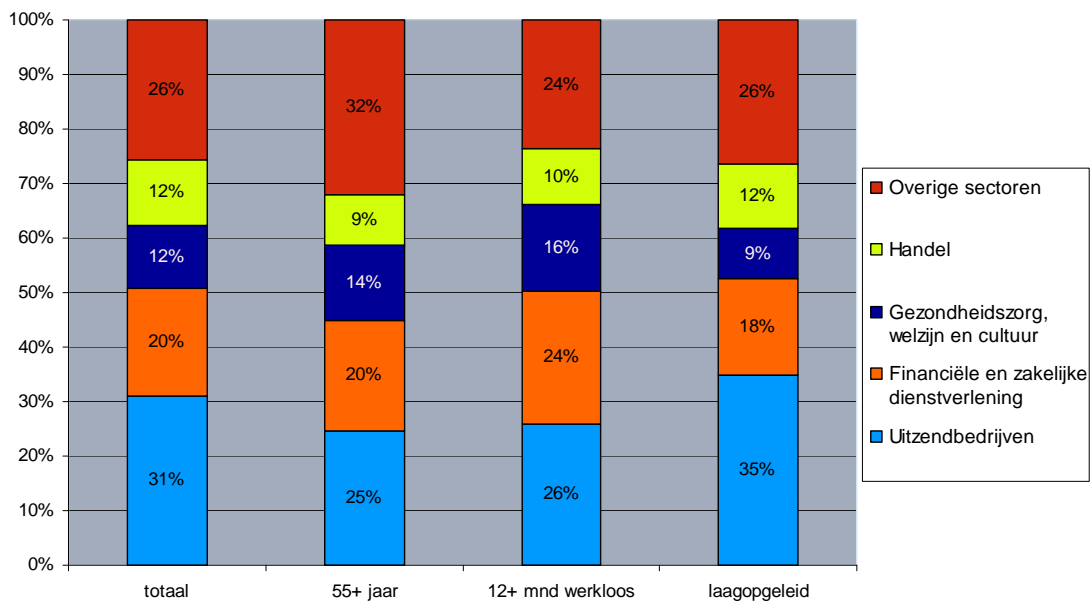
Ook geldt dat ouderen vooral werk vinden bij bedrijven met een vergrijsd personeelsbestand. Baanvinders passen dus in het profiel van het al aanwezige personeel van het bedrijf waar zij gaan werken.

Ouderen vaker aan de slag in MKB en langdurig werklozen bij grotere bedrijven

De werkgevers waar ouderen werk vinden, onderscheiden zich op een aantal punten. Ouderen werken vaker voor kleinere bedrijven met een relatief hoog loonniveau en veel vaste contracten. Oudere baanvinders hebben zelf ook vaker een relatief hoog loon en een vast contract. De belangrijkste sectoren waar ouderen werk vinden zijn de uitzendsector, de financiële en zakelijke dienstverlening en de zorgsector (zie figuur 2).

Langdurig werklozen vinden juist vaker werk bij de grote bedrijven. Hun inkomen na werkloosheid is lager dan dat van de gemiddelde baanvinder.

Figuur 2 Aandeel baanvinders naar sector, 2010

De helft van de baanvinders wisselt van sector

In het rapport maken we onderscheid in 11 brede sectoren. Op basis van deze brede sectoren blijkt dat 51 procent van de baanvinders van sector wisselt: zij gaan in een andere sector werken dan de sector waaruit ze werkloos zijn geworden. Vooral werkzoekenden uit het openbaar bestuur gaan na werkloosheid vaak in een andere sector werken.

Uitzendsector en zorg bieden meeste kansen

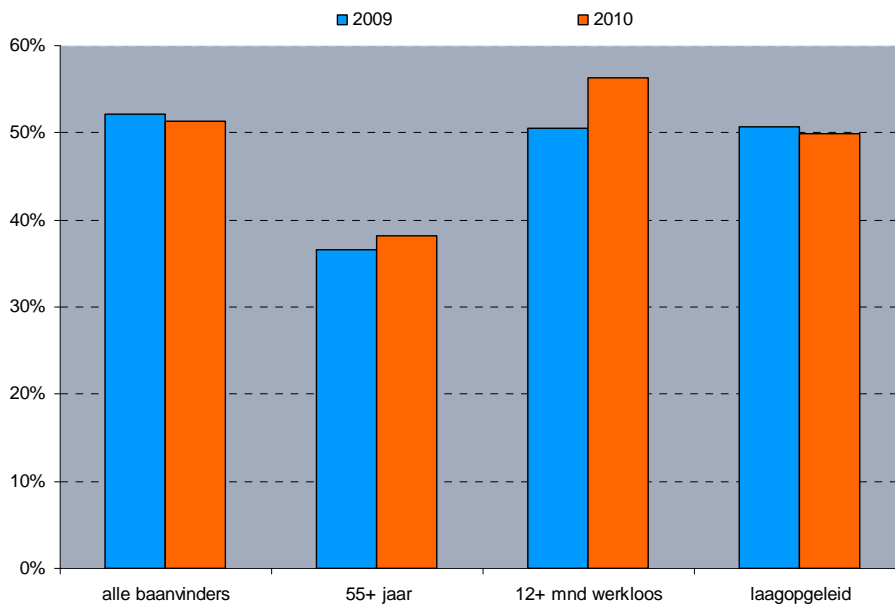
De uitzendsector is en blijft van groot belang voor werkzoekenden. Van alle baanvinders is 25 procent afkomstig uit deze sector en 31 procent vindt er (opnieuw) werk.

De resultaten uit het onderzoek wijzen er ook op dat de uitzendsector en de zorg in 2010 het meeste perspectief voor werkzoekenden bieden: in die sectoren vonden meer mensen werk, dan dat er werkloos uit werden. De industrie, handel en bouwnijverheid hadden het minste perspectief. Het perspectief in de financiële en zakelijke dienstverlening was in 2009 nog redelijk, maar dit is in 2010 verslechterd.

Ouderen wisselen weinig, langdurig werklozen wisselen veel van sector

Van de oudere baanvinders wisselt een minderheid van sector. Dit wordt mogelijk veroorzaakt doordat ouderen vaker kennis en ervaring hebben opgebouwd binnen één sector, die niet altijd direct toepasbaar zijn in andere sectoren. Langdurig werklozen wisselen juist bovengemiddeld van sector. Bovendien is hun sectorale mobiliteit vergeleken met een jaar eerder flink gestegen. Mogelijk hebben langdurig werklozen moeite om terug te keren in dezelfde sector, en zoeken ze noodgedwongen werk in andere sectoren.

Figuur 3 Percentage wisselingen van sector, 2009 en 2010

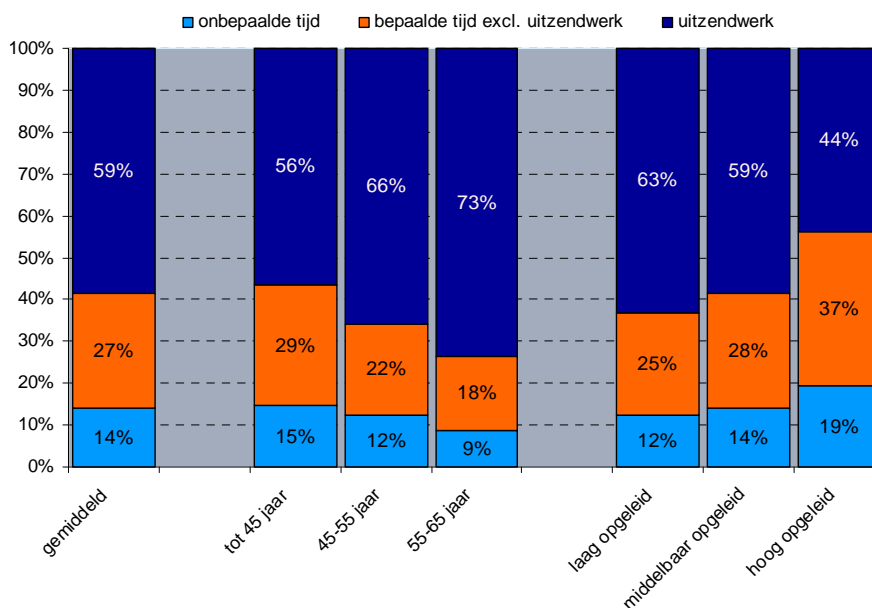
Driekwart van de baanvinders van 2009 één jaar later nog aan het werk

Van alle baanvinders in 2009 heeft 76 procent precies een jaar na werkhervatting nog steeds een baan in loondienst. Ook de oudere baanvinders blijven relatief veel aan het werk. Voor de 55-plussers ligt dit percentage vooral vanwege pensionering iets lager, namelijk op 71 procent.

Uitzendwerk biedt een goede kans op een direct dienstverband bij een werkgever

Van alle baanvinders die in een uitzendcontract aan het werk gaan na werkloosheid, werkt 59 procent een jaar later nog steeds via een uitzendcontract. 14 procent heeft een vast contract en 27 procent een tijdelijk contract direct bij een werkgever. De kansen op het vinden van een direct contract zijn het grootst voor hoogopgeleiden onder 45 jaar.

Figuur 4 Soort arbeidsovereenkomst 1 jaar later van baanvinders die gestart zijn met een uitzendbaan

Deel van baanvinders keert binnen een jaar na werkhervatting terug in oude sector
Het wisselen van sector rondom een periode van werkloosheid wordt vaak bevorderd door een tekort aan kansen om werk te vinden in de sector van voor werkloosheid. Voor alle baanvinders met werk in 2009 is daarom de sector van voor werkloosheid vergeleken met de sector direct na werkhervatting en met de sector precies een jaar later. Vooral degenen die uit de industrie en de vervoer- en opslagsector afkomstig zijn, keren na een jaar weer terug naar de oorspronkelijke sector.

Loonstijging het hoogst voor baanvinders die terugkeren naar oude sector
Werkzoekenden die wisselen van sector rondom de werkloosheid gaan er in loon meer op achteruit dan de werkzoekende die in dezelfde sector weer aan het werk kunnen. Dit komt hoofdzakelijk door het feit dat de opgedane kennis niet (volledig) overgedragen kan worden van de ene naar de andere sector. Als een baanvinder binnen het jaar weer terugkeert naar de oorspronkelijke sector, kan die kennis weer beter benut worden. Werknemers die terugkeren in hun oude sector laten dan ook de grootste stijging in het maandloon zien in het eerste jaar na werkhervatting.

Attentiepunten

Uit dit onderzoek komen de volgende attentiepunten naar voren:

- Baanvinders hebben gunstigere karakteristieken dan de werkzoekenden die nog geen baan vonden. Baanvinders zijn ongeveer 9 maanden werkzoekend geweest. De werkzoekenden die nog geen baan vonden, zijn al 2 ½ jaar werkzoekend. Er lijkt dus sprake een soort dichotomie:
 - Ofwel werkzoekenden vinden snel een baan,
 - Ofwel men vindt pas na lange tijd een baan of in het geheel niet. Dit onderstreept het belang om zo snel mogelijk actief een baan te zoeken.
- Een kleine minderheid van de bedrijven – namelijk de grote bedrijven – helpt een groot deel van werkzoekenden aan werk. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor het relatiebeheer van UWV WERKbedrijf.
- Ongunstige karakteristieken komen veelal geclusterd voor: men is bijvoorbeeld én ouder, én langdurig werkloos én laagopgeleid. Dit maakt het extra lastig om een baan te vinden. Het is belangrijk om het klantprofiel snel in beeld te krijgen en daarop de ondersteuning vanuit UWV WERKbedrijf (zoals competentietesten) daarop aan te passen.
- Ouderen komen iets vaker aan de slag in het MKB en langdurig werkzoekenden bij grotere bedrijven.
- Werkzoekenden vinden in de helft van de gevallen werk in een andere sector dan van waaruit ze werkloos werden. Het is belangrijk dat werkzoekenden zich niet beperken tot de 'eigen' sector, maar hun zoekgebied zo ruim mogelijk houden. Daarmee vergroten ze hun kansen op de arbeidsmarkt.
- De uitzendsector is en blijft een cruciale sector voor werkzoekenden. Samenwerking tussen UWV WERKbedrijf en de uitzendsector is een belangrijk uitgangspunt:
 - De uitzendsector neemt bijna een derde van alle baanvinders op.
 - De sector veel perspectief: er vinden meer mensen werk, dan dat er werkloos uit werden. Bovendien heeft 41 procent een jaar later een contract direct bij een werkgever.

Het gehele rapport is te vinden op werk.nl:

Tabblad UWV WERKbedrijf > Arbeidsmarkt > Publicaties